

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Сучасні технології
у промисловому виробництві**

МАТЕРІАЛИ

**НАУКОВО - ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ, СПІВРОБІТНИКІВ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ
ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(Суми, 14–17 квітня 2015 року)**

ЧАСТИНА 2

Конференція присвячена Дню науки в Україні

Суми
Сумський державний університет
2015

ДИНАМІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ В УКРАЇНІ

Портянка А. Г., студентка; Денисенко А. Ф., доцент

В наш час серйозною проблемою на виробництві лишається стан професійної захворюваності. Вивчення і дослідження причин та наслідків професійної захворюваності на Україні має давню історію. Особливо гострою проблемою вона постає в часи соціально-економічного занепаду країни.

Професійна захворюваність об'єднує категорії захворювань, які виникли в результаті професійної діяльності людини і обумовлені виключно впливом шкідливих виробничих факторів [1].

Динаміка професійної захворюваності (рисунок 1), свідчить, що з 2001 по 2012 роки спостерігається збільшення кількості випадків професійних захворювань (з 4034 у 2001 році до 6700 у 2008 році) та підвищення рівня захворюваності з 3,12 на 10000 працюючих у 2001 році до 5,2 – у 2008. З 2008 року кількість щорічно зареєстрованих профзахворювань зменшилась і в 2010 році вона становила 5047 випадків (4,10 на 10000 працюючих).

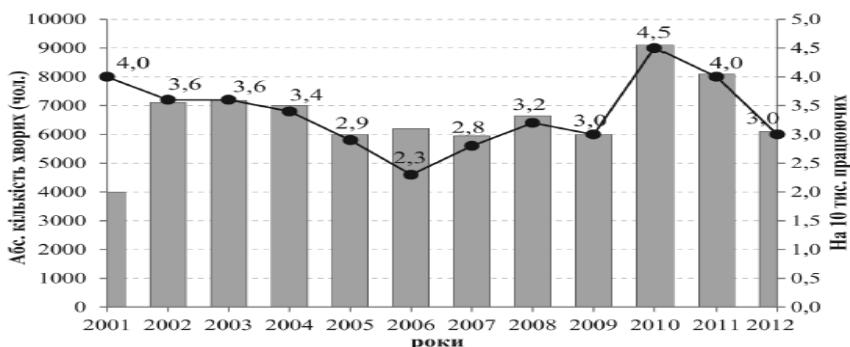

Рисунок 1 - Показники професійної захворюваності в Україні в 2001–2012 роках

У той же час в Росії - 10-12 тис, в Японії - 15 тис, в США - 190 тис. випадків захворювань. Якщо в Україні рівень профзахворюваності населення на 100 тис. працюючих склав 13,3, то в цілому по країнах Європи - 30,1.

Всі області України за кількістю зареєстрованих професійних захворювань можна поділити на чотири групи. Найбільша їх кількість зареєстрована в Донецькій, Дніпропетровській, Луганській та Львівській областях. Середній рівень – у Вінницькій, Житомирській, Миколаївській, Полтавській, Херсонській, Черкаській областях та м. Києві [2].

Останнім часом кількість професійних захворювань у вугільній промисловості зменшилась і в 2010 році становила 3848, що в структурі професійної захворюваності становить 76,2% від усіх захворювань.

Друге місце за кількістю професійних захворювань займає металургійна промисловість. Третє місце за кількістю профзахворювань займає машинобудування. В цій галузі також спостерігається нестабільна динаміка кількості зареєстрованих випадків (від 250 до 356 у різні роки). У легкій, хімічній промисловості, будівництві та сільському господарстві встановлено низькі показники профзахворюваності та відмічено тенденцію до зменшення кількості випадків професійних захворювань [3].

Головними обставинами виникнення профпатології є: недосконалість технологій, машин і інструментів (50– 60 %), неефективність і відсутність засобів індивідуального захисту (близько 20 %), а також недосконалість робочих місць (3 %), відсутність і несправність санітарно-технічних установок (4–5 %) і деякі інші, у тому числі недотримання фізіологічно раціональних режимів праці, відсутність фізіотерапевтичних запобіжних заходів, несвоєчасне виявлення і пізня діагностика профзахворювань.

Запропонуємо такі шляхи вирішення професійної захворюваності:

- створення системи соціально-гігієнічного моніторингу шкідливих виробничих факторів;
- ефективно використовувати засоби колективного та індивідуального захисту, медичної профілактики;
- систематичного аналізу професійної та виробничо-обумовленої захворюваності;
- наукового обґрунтування максимального безпечного терміну роботи в умовах дії шкідливих виробничих факторів ;
- вдосконалення нормативно-правового забезпечення.

Незадовільний стан охорони праці важким тягарем лягає на економіку держави. Саме держава повинна активно контролювати за станом професійної захворюваності, вкладати кошти на фінансування наукового супроводження розробок нормативно-методичних документів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням.

Список літератури

1. А. Басанец, И. Лубянова, Д. Тимошина. Профессиональная заболеваемость в Украине. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://ohoronapraci.kiev.ua/arhiv/zhurnal-ohrana-truda-102008>.

2. Ю. І., Нагорна А. М., Соколова М. П., Кононова І. Г. Динаміка професійної захворюваності в Україні та досвід інституту медицини праці НАМН України. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://opb.org.ua/2728/1/3.pdf>.

3. Основні тенденції формування професійної захворюваності в Україні (2001-2010 рр.) [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.dsesu.gov.ua/ua/normativna-pravova-baza/lysty/item/297>.